

Agència i autonomia

Els sistemes d'IA que es fan servir als centres educatius han de respectar l'autonomia d'aprenentatge, la presa de decisions i la creació de criteri propi dels estudiants i els docents, i garantir la seva agència i autonomia.

✕ Per exemple

En una classe de literatura s'usa IA generativa per crear interpretacions alternatives d'un poema.

Els estudiants analitzen les interpretacions generades per la IA i les comparen amb les seves.

✕ Però

- Els estudiants disposen de les habilitats necessàries per qüestionar les respostes de la IA?
- Es pot evitar que la IA generativa, que sempre confirma el que diu l'usuari, limiti el seu pensament crític?
- Es pot donar suport als docents en aquest procés per evitar l'acceptació cega o la dependència de la tecnologia per part del seu alumnat?

* *Un sistema d'IA és respectuós amb l'autonomia de l'alumnat quan no imposa resultats de manera absoluta, sinó que fa recomanacions i suggeriments, de manera que permet els processos d'aprenentatge i cognició.*

Preguntes clau

S'ha informat l'alumnat del fet que està interactuant amb un sistema d'IA? En comprèn el funcionament bàsic?

El centre ha d'assegurar que les interaccions amb sistemes i aplicacions d'IA siguin transparents i reconeixibles per a l'alumnat, inclosos materials explicatius, indicacions visibles i formació bàsica sobre el seu propòsit i limitacions.

Nivell: *Informació/coneixement*

El professorat supervisa activament l'ús que l'alumnat fa dels sistemes d'IA durant les activitats educatives?

El professorat ha de ser present en el procés revisant els resultats generats, aclarint dubtes, ajudant a qüestionar les respostes de la IA i evitant automatismes i dependència tecnològica.

Nivell: *Ús/anàlisi*

El centre educatiu ha identificat i avaluat els possibles riscos de manipulació, dependència o pèrdua d'agència de l'alumnat en interactuar amb una IA?

Les pràctiques educatives han de preveure i mitigar els efectes negatius de les dinàmiques d'automatització sobre el desenvolupament personal i acadèmic de l'alumnat. Això inclou detectar els usos en què la IA pugui reforçar biaixos, induir respostes inconscients, limitar la iniciativa o substituir processos cognitius clau. La comunitat educativa ha de reflexionar col·lectivament sobre aquests riscos i dissenyar estratègies actives de protecció.

Nivell: *Avaluació/acció creativa*